

Kőhegyi Gyula

Kevés olyan grafikusművész van, aki meg ne próbálkozott volna a könyvjegyművészettel, de annál csekélyebb azok száma, akiknél ez a kirándulás bensőséges kapcsolattá vált, akik megtalálják és magukévá teszik az ex librisek világának sajátos nyelvezetét, és alkotásaikkal rendszeresen jelentkeznek. Kevés az ex libris-gyűjtő, még kevesebben vannak, akik az ex librisben is igényes műalkotást keresnek, és nem sablonos, közhelyekkel kifejezett grafikát. Ezt a ritka igényességet lelhetjük fel Kőhegyi Gyula könyvjegyein.

Kőhegyi Gyula (lakik: 1105 Budapest, Harmat u. 70.) 1933. szeptember 13-án született Pestszentlőrincen. A gimnáziumi érettségi után még három évig kellett várnia, amíg a Képzőművészeti Főiskolán megkezdhette tanulmányait. E három év alatt üzemi dekorátor, majd kirakatrendező volt. A főiskolán Kmetty János, Hincz Gyula és Elk Sándor voltak a tanárai. Mindhárman más-más oldalról segítettek elő művészi kibontakozását. 1961-ben szerezte meg a grafikai és rajztanári diplomát. Még ebben az évben tagja lett a Képzőművészeti Alapnak és a Fiatal Művészek Stúdiójának. Ez utóbbi művészcsoporthoz azzal szerzett multhatatlan érdemeket, hogy tőle indult ki a magyar exlibris-művészet megújítása. Kőhegyi Gyula a diploma megszerzése után hosszú évekig tanított több fővárosi iskolában. Bár ezekben az években is rendszeresen alkotott, kiállításokon is részt vett, a nagy lekötöttség megakadályozta abban, hogy hajlamai szerint foglalkozhasson grafikával. Ezért megvált a pedagógusi pályától. Művészetére nagy hatás-

sal volt az a három hónap, amit a franciaországi Vence-ban, az ottani művésztelepen töltött. Ezt a Földközi-tengerhez közeli művésztelepet Károlyi Mihály akaratának megfelelően özvegye alapította. Az alapítványt élvező fiatal művészek kempingszerűen elhelyezett kis házakban laktak, közös műtermet használtak, s minden kötöttség nélkül, ideális környezetben valósíthatták meg művészi elképzeléseiket. Csak egy hátránya volt a telepnek: nem akadt lehetőség a grafikai művek nyomtatására. Márpedig a grafika nyomtatásban születik meg, csak úgy látja a művész, hogy mennyire sikerült gondolatát megvalósítania. Így is több itthon készült rézkarc idézte fel a franciaországi benyomásokat.

Kőhegyi Gyula rendszeres résztvevője a hazai grafikai kiállításoknak. (Eddig kilenc egyéni kiállítása volt, a legutolsó 1977 februárjában a Ferencvárosi Pincetárlat kiállítóhelyiségében.) 1963 óta foglalkozik ex librisekkel. 1975-ben az *Arte do Ex-Libris* c. portugál folyóirat méltatta könyvjegyművészetét, s a cikkhez csatolt katalógus 112 ex librisét sorolta fel. Ez a szám azóta nem sokkal nőtt meg, a művész gyakran tart hosszabb szünetet. Az útkeresés, kísérletezés során ex libris-ei fontos szerepet töltenek be: rajtuk próbálja ki az új technikai megoldásokat, mielőtt azokat nagyobb szabadgrafikáin alkalmazná. Újabb könyvjegyei között legtöbbször a rézkarc, melyet gyakran kombinál foltmaratással. Időnként a rézmetező vésőt is használatba veszi, de szép számmal készített linómetszetet is, különösen a korábbi években. Közöttük több színeset is találunk. Gyakran visszatérő témája Don Quijote, a búsképű lovag, és a szárnyas Pegazus. A keszthelyi Balatoni Biennálé kiállítására egy sorozat „fiktív” könyvjegyet készített, a Balaton-környék múltjában szerepet játszó egykori jeles személyek nevére. Egy közülük a biennálé díját is elnyerte. 1971-ben és 1973-ban meghívták a lengyelországi *Malbork*-ban rendezett nemzetközi ex libris-biennáléra is. Ezek a kiállítások a modern exlibris művészet legrangosabb se-regszemléi, és a meghívás a nemzetközi elismerés figyelemre méltó jele.

Kőhegyi Gyula grafikusművészetében a félezer grafika mellett nem az ex libris foglalja el a fő helyet, de a művész mindig szívesen foglalkozik vele, és bízhatunk benne, hogy még sokszor lesz közölnivalója ebben a különleges kis világban.

Semsey Andor

